

HET DERDE TESTAMENT

KOSMOS

TIJDSCHRIFT OVER DE GEESTESWETENSCHAP VAN MARTINUS
.....

Jaargang 35 december 2008

KOSMISCHE NIEUWJAARS- GEDACHTEN

Martinus

RALF GØBEL

uit: *Martinus, zoals wij hem
ons herinneren*
.....

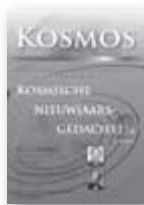
ANDERSEN & MARTINUS

Over *Het meisje met de zwavelstokjes*
.....

**DE EERSTE VAKANTIE-
KOLONIE IN DENEMARKE**

INFORMATIE OVER HET WERK VAN MARTINUS

Het tijdschrift *Kosmos* wordt uitgegeven om de lezer inzicht te geven in het wereldbeeld van Martinus, dat met zijn kosmische analyses de lezer tot humaniteit en naastenliefde wil inspireren. Dit wereldbeeld, dat de geestelijke wetten en principes van het leven helder uiteenzet, heeft Martinus beschreven in zijn levenswerk: *Het Derde Testament*. Het werd geschreven voor mensen die een verklaring van het leven zoeken die zowel hun gevoel als hun intelligentie tevreden kan stellen, op verstand berust en logisch is. Martinus wilde zelf niet dat zijn werk tot de vorming van een sekte of vereniging zou leiden. Het is toegankelijk voor iedereen die de verklaring van de eeuwige levenswaarheden in de vorm van logische gedachtenreeksen wil leren begrijpen.

.....

COLOFON

© 2008 Martinus Instituut, Kopenhagen, Denemarken

Redactie: André Stroobant (m.m.v. Gerard Oude Groen)

Layout: Jan de With

Prijs voor 4 nummers per jaar € 17,50

Informatiemateriaal wordt gratis toegestuurd.

Een uitgave van:

Stichting Martinus Centrum

P. Flintstraat 19

7412 JV Deventer

tel. (0570) 600 447 of (070) 427 14 97

info@martinuscentrum.nl

www.hetderdetestament.nl

Weergave van tekst- en beeldmateriaal uitsluitend na schriftelijke toestemming van het Martinus Instituut.

De culminatie van de duisternis ontsteekt een ster van hoop in onze ziel

Toen we de winterzonnepassage passeerden en de kortste dag van het jaar voorbij was, passeerden we de culminatie van de duisternis of het stadium waarin de zon of de lichtbron van de dag het verst van onze breedtegraden verwijderd is. Er is geen aardemans aan wie deze passage geheel ongemerkt voorbij kan gaan. Zij draait als het ware onze ziel en onze gehele gedachte-instelling in een andere richting. Terwijl we ons vóór de passage van deze kortste dag van het jaar ingesteld hadden op een steeds toenemende winterse duisternis, waartegen we ons met behulp van een uiterlijke kunstmatige lichtbron moesten wapenen en voor wat onze

ziel betrof met behulp van een innerlijk geestelijk licht, zijn we na de passage op het licht zelf ingesteld. We weten nu dat de zon iedere dag steeds dichterbij komt om onze breedtegraden uiteindelijk in de stralende helderheid en het stralende koloriet van de zomerdag te hullen. De winterzonnewende of culminatie van de duisternis heeft dus een geweldige ster van hoop in onze ziel ontstoken. We wachten op de zomer en op zonnige dagen. Omdat de passage van de winterzonnewende een constant terugkerend verschijnsel is, waarna er evenzo zeker een passage van de culminatie van het licht of de zomerzonnewende komt, berust onze hoop dus niet op fantasie maar op een aan den lijve geconstateerd feit. We hebben in overdadige mate ervaren dat onze passage van deze zonnewenden niets anders is dan de kringloop van dag en nacht in een groter formaat, wat verwoord is in de bijbelse uitspraak: “Hierna zullen zaaien en oogsten, kou en warmte, zomer en winter, dag en nacht niet aflatē” (Gen. 8:22).

De eeuwigheid achter de kringlopen

Wat kan deze kringloop de ontwikkelde of intellectueel begaafde mens echter vertellen? Wat kan hij de zoekende geesteswetenschapper vertellen? Dat er na de nacht een dag komt, en na de winter een zomer, dat weet iedereen natuurlijk. Ja, zelfs dieren weten dat. In het tegenovergestelde geval zouden ze zich niet zo voorbereiden op de komst van de zomer of winter, zoals het geval is. Sommige dieren verzamelen een voorraad of gaan in winterslaap, andere zoals trekvogels vliegen naar mildere streken. Maar hiermee is de zin of bedoeling van de voorzienigheid met deze kringlopen nog niet volbracht of beëindigd. Deze kringlopen zijn er niet alleen voor opdat wij zullen leren ons er aan te onderwerpen of tegen te beschermen. Het is waar

dat ze het leven koloriet geven, contrasten scheppen en de belevingsmogelijkheden voor de levende wezens verveelvoudigen. Maar achter dit alles ligt nog een speciale belangrijke beleving of een speciale waarheid die God of de voorzienigheid met behulp van het kringloopprincipe in het bewustzijn van het denkende wezen wil invoeren en tot leven wekken. *Die waarheid is de openbaring van de eigen onsterfelijkheid van het levende wezen en van de eeuwigheid van God achter de kringlopen.*

Logisch denken is de eerste voorwaarde voor een hogere helderziendheid

Hoe kunnen we deze openbaring met behulp van de kringlopen dan ervaren of zien? Wel, de eerste voorwaarde voor een werkelijk hogere helderziendheid ten aanzien van de dagelijkse en jaarlijkse fysieke verschijnselen in de natuur en het leven in en ons om heen is natuurlijk het absoluut logisch kunnen denken. Kan iemand niet logisch denken, dan blijven alle belevingen immers slechts vermoedens, religieuze dogma's of hersenspinsels, die dikwijls tot honderd procent vals of illusoir kunnen zijn. Als tegenwicht tegen deze illusoire toestand of opvatting van het bestaan hebben we enkel maar ons logische denkvermogen. In de mate waarin iemand dat echt bezit, kan hij niet door valse voorstellingen begoocheld of bedrogen worden. Heeft iemand eenmaal de speciale structuur en eeuwige wetten van de natuur gevonden of ervaren, dan weet hij dat alles in deze structuur moet passen en met deze wetten overeen moet komen. Als een analyse, een verhaal, een dogma of een bewering niet in de genoemde structuur en wetten passen, weet hij dat deze slechts menselijke verzinsels, verkeerde voorstellingen of vermoedens zijn. Dit los van het feit of deze voorstellingen eeuwenlange tradities zijn of

welke andere bijzondere machtspositie ze ook in de beschaving of maatschappij zouden hebben. Elke beschaving, elke traditie of elk verschijnsel dat op zo'n onlogisch gegeven gebaseerd is, zal onvermijdelijk vroeg of laat tekort schieten tegenover de natuur of het leven dat ze met hun valse waarheid of fundament proberen te ontkennen. Het leven of de natuur beweegt zich in vaste eeuwige banen volgens even zo vaste eeuwige wetten. Alles wat daarom in het leven of in de natuur een hiervan afwijkende richting gegeven wordt, kan de banen van de rest van de natuur niet volgen, en kan niet aan de eeuwige wetten beantwoorden. Daarom zien we dat deze richtingen steeds meer zichtbaar worden als zijnde abnormaal om ten slotte helemaal geen vaste bodem of voeding te kunnen vinden in het normale leven of de normale natuur, waaruit alles voortgekomen is. Zoiets moet dan verwelken en te gronde gaan als een plant die uit de voedende aarde getrokken is en in de zon ligt. Logisch denken is daarom hetzelfde als via denken en beredeneren tot antwoorden komen die volledig in harmonie met deze eeuwige banen en wetten van de natuur zijn. We zullen nu met dit logische vermogen even kijken naar wat er verborgen ligt in de beleving die we de jaarwisseling of nieuwjaar noemen, om ons daarmee van een waarheid te voorzien die in de eeuwigheid past of een afspiegeling is van de eeuwige wetten en banen die de onwrikbare structuur van het heelal vormen.

Alles wat waargenomen kan worden is een stadium in een kringloop of kringlopen

Het is voor ons allang een feit geworden dat de winterzonnwende een afsluiting is van een kringloop, en dat daarom na deze zonnwende een nieuwe kringloop begint. De genoemde zonnwende markeert dus voor ons een

overgang in de kringloop. Deze overgang in de kringloop noemen we de jaarwisseling of nieuwjaar. Zo'n kringloop die dus samenvalt met een jaar, heeft de grote bijzonderheid, dat deze binnen een kort overzichtelijk fysiek gebied een kosmisch principe weerspiegelt dat in veel grotere dimensies voorkomt. Dit principe kennen we van mijn analyses als de spiraalkringloop. Zo'n kosmische spiraalkringloop heeft echter zulke enorme afmetingen en een bestaansduur van zo'n enorme tijd, dat hij alleen in de loop van honderdduizenden en nog eens honderdduizenden levens beleefd kan worden. Dat een gewoon aardemens er geen idee van heeft dat hij bezig is zo'n gigantische kringloop af te leggen, totdat hij er door de wereldverlossing of de vertegenwoordigers van de wijsheid attent op gemaakt wordt, is wel begrijpelijk. Hij heeft immers geen kosmisch bewustzijn en kent zijn verborgen bovenbewustzijn of eeuwige geest niet. Ondanks dit psychische onvermogen oftewel deze nog onvolmaakte toestand zijn deze wezens toch geen stiefkinderen van God geworden. Het is waar dat ze de geweldige kringloop, die ze met hun reeks wedergeboorten en levens aan het doorlopen zijn, niet direct kunnen zien, maar God heeft toch een klein tipje van de sluier voor hun enorme kosmische tocht opgelicht. Wat ze zien waar dit tipje opgelicht is, is dat het gehele leven en bestaan uitsluitend in de vorm van kringlopen voorkomen. Ze zien dat de vaste, vloeibare en gasvormige toestand die de stoffen doorlopen in werkelijkheid alleen stadia in een kringloop kunnen zijn. En wat zijn dag en nacht, en zomer en winter anders dan de kringloop die de tijd binnen de eeuwigheid doorloopt? Wat zijn de voeding van de mensen, hun spijsvertering en hun bevrediging van begeerten anders dan het doorlopen van kringlopen? Ja, wat is de levensduur van hun fysieke lichaam, en het doormaken van kindertijd, jeugd, volwassenheid en ouderdom anders dan het doorlopen van de stadia in een kringloop? Het is dus een onwankelbaar feit dat alles wat we

van het leven kunnen waarnemen of beleven, alleen in de vorm van kringlopen kan voorkomen.

Kringlopen binnen en buiten ons waarnemingsgebied

God heeft dus het allesoverheersende principe van de kringlopen voor onze zintuigen toegankelijk gemaakt. Daarmee heeft hij ons een enorm kosmisch vergezicht in de eeuwigheid en in het fundament van het leven zelf gegeven. Door met het fysieke gezichtsvermogen de onderwerping van de materie aan een kringloop te kunnen zien is zuiver fysiek de toegang geopend om letterlijk achter de bestaansduur van ons huidige fysieke lichaam te kijken. Ja, zelfs het uitzicht op onze onsterfelijkheid doemt op als een stralende ster midden in de geestelijke nacht van ons fysieke leven. Dat is echter op dit moment, nu het wezen de grote geboorte nog niet doorgemaakt heeft en nog niet ingewijd is, alleen mogelijk met behulp van logica.

Omdat alles wat zich binnen ons huidige waarnemingsgebied bevindt, uitsluitend in kringlopen kan voorkomen, is er geen enkele reden om aan te nemen, dat niet precies hetzelfde geldt voor alle gebieden van het leven en de natuur die buiten ons huidige waarnemingsgebied liggen. Het zou daarom onlogisch zijn om het tegenovergestelde aan te nemen. Van alle kringlopen die we fysiek kunnen waarnemen, toont elke kringloop de gelijkmatige passage en de culminatie van de stoffen in de contrasten: verdichting of poreusheid, vast of vloeibaar, gasvormig of straalvormig, inwikkeling en ontwikkeling. Hierdoor zal het onlogisch zijn om aan te nemen dat dat niet het geval zou zijn voor al die gebieden van de natuur of het leven die buiten ons waarnemingsgebied liggen.

© MARTINUS IDEALFOND 1963, REG. 14

Symbol nr. 14 De kosmische spiraalkringloop 1 – We bevinden ons binnenin het organische structuurgebied van het zonnestelsel, dat zich weer in het structuurgebied van de melkweg bevindt, en dit zet zich zo eindeloos naar boven voort in de grote spiraalkringloop die boven de melkwegspiraal (G) ligt en die we de ‘supermacrokosmos’ hebben genoemd. Op dezelfde manier hebben we de spiraalkringloop die zich onder de stofspiraal (A) bevindt, ‘supermicrokosmos’ genoemd. Deze superkosmosen zijn hier op symbool nr. 14 echter niet aangegeven.

In de kringloop van de mens liggen de gasvormige en de straalvormige toestand in het verschiët

Het is dus logisch of in overeenstemming met de feiten om aan te nemen dat de materie of de stoffen normaal gesproken deze verschillende stadia van de kringloop moeten doorlopen. Daarom kunnen we de plaats van de stoffen in de kringloop uitrekenen of nauwkeurig beoordelen. We weten zeker dat een stuk ijs water in zijn verdichte stadium

is, en dat de lucht die we inademen dezelfde stof is in vrijgemaakte of gasvormige toestand. Alle materiën hebben dus hun verdichte en poreuze of gasvormige en straalvormige (elektrische of geestelijke) toestand. Maar dan kan het ook alleen maar logisch zijn om aan te nemen dat wij ons zelf vanwege dit allesoverheersende principe in het een of andere stadium van deze verschillende stadia van de kringloop moeten bevinden. Omdat we weten dat stof in zijn kringloopbaan alleen in de volgorde van vaste, vloeibare, gasvormige en vandaar naar een straalvormige (elektrische) toestand veranderd kan worden, kunnen we gewoon fysiek zien welk stadium in de kringloop ons volgende stadium zal worden. Omdat wij aardemensen ons allemaal bijna in het vloeibare stadium van de kringloop bevinden – ons lichaam bestaat voor 90% uit water – moet ons volgende stadium gasvormig worden, en het daaropvolgende straalvormig. Dat is dus logisch. Maar dat betekent niet dat alle mensen het direct als zodanig zullen accepteren. Integendeel, velen zullen zo'n analyse gewoonweg als fantasie of je reinste onzin bestempelen, hoewel er in het gehele heelal helemaal niets bestaat waar hun bewering feitelijk of absoluut mee bewezen kan worden. De logische bewering komt voort uit het feit dat logica liefde is – liefde zonder logica is geen liefde. De ontplooiing van liefde in het dagelijks leven is in harmonie met de wetten van de spiraalkringloop. Als iedereen deze zonneschijn naar zijn naaste uitstraalt, is de goddelijke wereld op aarde een feit geworden.

Dit artikel is een manuscript dat Martinus geschreven heeft als voorbereiding voor een lezing in de zaal van het Martinus Instituut te Kopenhagen op zondag 2 januari 1944. De kopjes aangebracht door Ole Therkelsen zijn door het bestuur van het Martinus Instituut goedgekeurd op 11 augustus 1998. Het artikel is voor het eerst in de Deense Kosmos verschenen van 1999 nr.1, met als titel: 'Kosmiske nytårstanker'.

.....

Dit jaar werden wij als bezoekers van het Martinus Centrum aangenaam ver-
rast door het volgende artikel in de plaatselijke krant: *Det ny Odsherred* (Het
nieuwe Odsherred) van 29 juli 2008. Geniet mee!

DE EERSTE VAKANTIEKOLONIE IN DENEMARKEN

De ‘vakantiekolonie’ werd bijna 75 jaar geleden in Odsherred uitgevonden. Die werd gevestigd te Klint in 1935 en bestond uit een rijtje zomerhuisjes, waarvan er ieder jaar bijkwamen.

Toentertijd was het idee nieuw. Er bestonden vakantie-
kolonies voor kinderen, maar voor volwassenen... die
kregen trouwens wettelijk pas in 1938 recht op vakantie.
Het jaar later pas opende ‘Dansk folkeferie’ haar eerste
vakantiekolonie, misschien geïnspireerd door Klint.

De vakantiekolonie tussen Klint en Nyrup werd aange-

legd rond een open strandvlakte met uitzicht op het Kattegat. En daar ligt hij nog steeds, omgeven door hier en daar dennenbomen. Het ziet er innemend uit. De roodgeverfde houten huisjes met witte gevellijsten en witte kozijnen herinneren ons er nu nog aan dat hier speciale gebouwtjes liggen om een open plek met een vlaggenmast en een badbrug bij het strand.

De huisjes werden gebouwd voor mensen die de geesteswetenschap wilden bestuderen zoals die door de mysticus Martinus Thomsen beschreven is.

Daarom kregen een lezingzaal en gemeenschappelijke gebouwen een centrale plaats in de vakantiekolonie. De vakantiekolonie Kosmos (die nu de naam Martinus Centrum draagt) was vooral een plaats om te leren, een werelduniversiteit, die zo langzamerhand een internationaal publiek aantrekt door lezingen en vertalingen naar het Engels, Duits, Nederlands en andere talen.

Als zodanig is het een unieke plaats – een discussieforum voor kosmisch bewustzijn op een hoog filosofisch niveau, over de samenhangen in het heelal en het leven van de mens. Een gegeven moment bevond de Nobelprijswinnaar Niels Bohr zich onder het gehoor bij de lezingen van Martinus Thomsen. De atoomfysicus had toen een zomerhuis in Klint, en de lezingen in de vakantiekolonie leidden zijn gedachten in meer filosofische banen.

De vakantiekolonie te Klint omvat op dit moment talloze zomerhuizen en appartementjes, die ieder jaar heel veel vakantiegasten aantrekken die studie met een ontspannende vakantie combineren.

Tegelijkertijd is de vakantiekolonie een cultureel verschijnsel dat waard is om bewaard te blijven, met huisjes en een vorm van vakantielevens zoals het er in de dertiger, veertiger en vijftiger jaren uitzag. En het wonderlijke is dat het nog steeds een actieve blijk is van een idee dat levensvatbaar is en een grote attractie is voor Odsherred.

HANS CHRISTIAAN ANDERSEN & MARTINUS

Hans Christiaan Andersen

Martinus met Mariane Heiberg in 1955

Hans Christiaan Andersen (1805-1875) is de meest vertaalde schrijver van Denemarken. Hij schreef romans, gedichten en toneelstukken, die tijdens zijn leven veel succes hadden. Maar het beroemdst is hij geworden door zijn sprookjes en verhalen. Wie kent niet: *De kleine zeemeermin*, *Het lelijke eendje* en *De nieuwe kleren van de keizer*. Ook *Het meisje met de zwavelstokjes* behoort tot zijn bekendere verhalen.

Hier volgt een korte samenvatting (met enkele citaten) aan de hand van de vertaling van alle sprookjes en verhalen van Hans Christiaan Andersen (verschenen in 1992) door dr. A.van Hees, docente aan de Universiteit van Amsterdam.

Het verhaal speelt zich af op oudejaarsavond. Het sneeuwt. Het arme meisje heeft geen geld verdiend met de verkoop van haar zwavelstokjes en durft niet naar huis, omdat zij daar voor straf slaag verwacht. Tussen twee huizen zoekt zij beschutting en steekt om zich te warmen een zwavelstokje aan. Zij krijgt starend in het licht vier visoenen. Bij het eerst zwavelstokje waant zij zich voor een heerlijk brandende grote kachel. Bij het tweede ziet zij een gedekte tafel met gebraden gans. Bij het derde zit zij onder een grote rijk versierde kerstboom met wel duizend kaarsjes. Als het zwavelstokje uitgaat, verdwijnen de kaarsjes en worden sterren. Een ervan wordt een vallende ster met een lange streep achter zich. “*Nu gaat er iemand dood*”, zei het meisje”. Haar lieve grootmoeder had haar verteld dat er een ziel naar God gaat als een ster valt. Bij het laatste visoen ziet zij haar oma. In het licht van de laatste zwavelstokjes die zij tegelijk aangestoken heeft, neemt oma haar in haar armen en vliegen ze “*stralend en blij heel, heel hoog. Er is geen kou, geen honger, geen angst – ze waren bij God*”. ’s Morgens wordt het meisje gevonden, doodgevroren. Triest. Maar “*niemand wist wat voor moois ze had gezien, hoe stralend ze met oma de vreugde van het nieuwe jaar was ingegaan*”.

Martinus (Thomsen, 1890-1981) zei van zichzelf dat hij een geheel onbelesen man was. In zijn werk verwijst hij dan ook nauwelijks naar andere schrijvers. Er kunnen vier verwijzingen genoemd worden. *The mysterious Univers* van James Jeans. Verder heeft Martinus een artikel geschreven over Shangri La, een dal dat beschreven wordt in het boek *Lost Horizon* van James Hilton. En dan de verwijzingen naar

De nieuwe kleren van de keizer (in het boekje *De weg naar de inwijding*) en *Het meisje met de zwavelstokjes* van Hans Christiaan Andersen.

Martinus heeft in 1956 een lezing gegeven over ‘Het eeuwige wereldbeeld’ waarbij hij dia’s uit zijn verzameling gebruikte. Naar aanleiding van de 200ste geboortedag van Hans Christiaan Andersen is uit die lezing het volgende gedeelte over het meisje met de zwavelstokjes genomen en in de (Deense) Kosmos gepubliceerd. Zoals bij vele bijbelcitaties het geval is, verlaat Martinus zich bij de samenvatting ervan op zijn geheugen. De vermelding dat het kerstmis is, is heel goed te verklaren uit de twee visioenen die het meisje heeft van de gebraden gans – traditioneel bestanddeel van de Deense kerstmaaltijd – en van de grote kerstboom. Als Martinus kort tevoren het verhaaltje nog gelezen had, had hij kunnen zien dat Hans Christiaan Andersen het op oudejaarsavond situeert, terwijl de kerstsfeer toch duidelijk aanwezig is. Hier volgt de lezing van Martinus:

★ ★ ★

Het meisje met de zwavelstokjes

Hier zien we een afbeelding die ik meegenomen heb en die u zeker allemaal kent uit het verhaal van Hans Christiaan Andersen: *Het meisje met de zwavelstokjes*. De afbeelding laat de dood als een natuurlijke overgang zien. Het meisje liep blootsvoets, en moest lucifers verkopen, maar omdat ze er niet een verkocht had, durfde zij niet naar huis. Toen ging zij met haar lucifers in een hoekje bij een huis zitten. Zij vriest bijna dood en dan strijkt zij een lucifer aan. Dan ziet zij wat een klein kind zich kan wensen. In haar kinderlijke gedachte stelt zij zich geen hemel met alles erop en eraan voor, maar wel wat zij in haar kleine kinderlijke bestaan begrijpt. En omdat het juist kerstmis is, ziet zij een prachtige kerstboom. Zij ziet die in haar geest. Zij merkt niet dat zij

het koud heeft, maar als de lucifer uitgaat, komt zij weer bij zinnen. In een volgend visioen ziet zij een heerlijke kerstmaaltijd, en op het laatst ziet zij degene die het meest van haar hield, haar overleden grootmoeder, en het meisje zegt: 'Neem me mee naar God, neem mij mee naar Hem toe', het visioen verdwijnt namelijk telkens als een lucifer uitgaat en dan komt zij als het ware weer bij zinnen. Maar dan neemt grootmoeder werkelijk 'het kleine kind op haar arm', zoals er zo mooi staat, 'en leidt het naar God'.

Dit is een prachtige kosmische analyse van de dood van zo'n klein kind. Er is geen sprake van vagevuur of vervellende toestanden. Het meisje beleefde dat haar wensen in vervulling gingen zodra het de fysieke wereld losliet. En zo zal het gaan, niet alleen voor het meisje met de zwavelstokjes, maar ook een volwas-

sene die zonder verbittering en kwaadaardigheid in zijn ziel sterft. Het is heel normaal om zo'n mooie ervaring te hebben, om ontvangen te worden door liefdevolle verwanten of door wie anders de beschermengel voor de betrokkene geworden is. De grootmoeder was de beschermengel voor het meisje geworden, omdat zij het was die het meest van haar gehouden had toen zij op aarde leefde.

Het is een prachtig beeld van Hans Christiaan Andersen; hij heeft om zo te zeggen bijna een kosmisch visioen gehad,

omdat deze hoge dichtelijke belevingen verwant zijn aan kosmische belevingen. Zou het fantasie zijn, dan is het een fantasie die de levende werkelijkheid vertelt.

De volgende morgen vonden ze het meisje dus. Zij was doodgevroren. Maar zoals Andersen het beschrijft, is haar dood zeker zo geweest als voor duizenden andere kinderen die sterven. Natuurlijk kunnen er ook kinderen zijn die een vagevuur meemaken, als ze in een ongelukkige toestand leven en angst en afschuw voelen, als ze sterven. Maar ze worden direct geholpen omdat ze huilen en ongelukkig zijn. Want zodra die omslag komt, waarbij iemand om hulp vraagt of waarin iemand voelt dat hij hulp nodig heeft, dan komt die, dan kunnen de beschermengelen hem bereiken, maar niet eerder. Het is een prachtig beeld van de dood; zo'n mooie dood zullen alle mensen meemaken die niet kwaadaardig zijn, of die niet sterven tijdens een driftbui of tijdens een woede-uitbarsting of met haat in hun ziel. Iedereen zal datgene beleven wat hij wenst. Iedereen krijgt datgene wat hij graag wil hebben. Ja, dat mogen ze echt beleven, en dan worden ze later naar een zone verder geleid waarin ze beschermengelen kunnen zijn en op die manier behulpzaam kunnen zijn.

***

Voor het eerst verschenen in de Deense Kosmos van 2005, nr. 10 met de titel: 'Den lille pige med svovlstikkene'.

*Illustraties
(details):
Debbie
Lavreys, uit
Het meisje
met de
zwavelstokjes,
Uitgeverij
Clavis, 2007*

Uit het boek: *Martinus, zoals wij hem ons herinneren*

RALF GØBEL

Politiecommissaris

Mijn kennismaking met Martinus

Via mijn zus Hjørdis Bille, die in 1927 als zestienjarig meisje een baan kreeg bij Boekdrukkerij Valdemar Pedersen, Åboulevard 20, Kopenhagen, hoorde ik in 1930 als twaalfjarige jongen voor het eerst over Martinus. *Livets Bog* deel 1, werd bij deze drukkerij gedrukt. Mijn zus woonde toen nog bij ons in huis in Kopenhagen, en zij vertelde thuis over Martinus en zijn boek.

Mijn zus, die nu in Skørpinge bij Slagelse (West Sjælland) woont, heeft mij nu (in 1988) het volgende verslag gestuurd.

“In 1930 zag ik Martinus voor het eerst. Hij bezocht de boekdrukker Valdemar Pedersen op Åboulevard 20 in Kopenhagen, vergezeld door de fabrikant Bernard Løw, die de financiering van deel 1 van *Livets Bog* op zich had genomen.

Ik woonde de eerste gesprekken tussen de boekdrukker en Martinus en Bernard Løw bij.

Er werd over de prijs van het boek gediscussieerd. Er moesten ook een paar veelkleurige symbolen in het boek komen.

Martinus was de eerste keer dat ik hem zag tamelijk terughoudend. Later werd hij echter zekerder in zijn optreden wanneer hij naar de drukkerij kwam, maar hij was altijd vriendelijk en glimlachte.

In de herfst van 1930 verhuisde de drukkerij van Åboulevard 20 naar Linnésgade 24, en eigenlijk is de samenwerking pas na de verhuizing echt op gang gekomen.

We corrigeerden het werk naarmate het vorderde, om de ergste eventuele drukfouten eruit te halen. Deze kunnen, ondanks bekwame zettters, niet helemaal vermeden worden. Zoals te zien is aan de lijst met drukfouten achterin deel 1 van *Livets Bog* zijn er maar tien kleine verbeteringen in het vrij dikke boek.

Martinus kwam met de tekeningen van de symbolen, en wij maakten daar clichés van.

We werkten ook samen met de secretaris van Martinus, Erik Gerner Larsson, die vaak op het kantoor kwam met manuscripten en correcties.

Hij schreef later een boekje over Martinus, dat ook bij ons gedrukt werd.

Gedurende een aantal jaren drukten we ook het tijdschrift *Kosmos* en de volgende delen van *Livets Bog*. Deze delen kwamen uit als een katern van 16 bladzijden per maand, in *Kosmos* ingelegd.

Martinus kwam tamelijk vaak naar de drukkerij, maar ik heb verder niets bijzonders over hem te vertellen. Hij kwam immers als klant en werd als zodanig behandeld. Hij sprak voornamelijk met boekdrukker Valdemar Pedersen, die dan doorgaf wat wij anderen moesten weten.”

In 1937 werd Martinus automobilist en smalfilmamateur.

Tot zover het verslag van mijn zus.

Ik herinner me – zoals in de inleiding vermeld – dat mijn zus thuis vertelde over Martinus en het boek dat gedrukt werd. Het belangrijkste voor mij was echter dat mijn zus in 1932, toen *Livets Bog* deel 1 volledig gedrukt was, met toestemming van de drukker een exemplaar mee naar huis nam. Zo stond ik dus op de leeftijd van slechts veertien jaar met een vers exemplaar van het boek in mijn handen, kon erin bladeren en verwonderd naar de symbolen kijken.

Pas in 1934, toen ik zestien was, begon ik erin te lezen.

Toen ik twee jaar later ging studeren, was ik eigenlijk van plan om theologie te gaan studeren, maar door mijn beginnende kennis over de kosmologie van Martinus gaf ik – na een zielenstrijd – deze gedachte op en koos een andere studierichting.

Ik zag in dat de dogmatische opbouw van het christendom, zoals deze in de kerk onderwezen wordt, voor mij als toekomstige dominee een geestelijke dwangbuis zou zijn, waarin ik het – ondanks de grote kosmische waarheden die door Jezus van Nazareth aan de wereld verkondigd zijn – niet zou kunnen uithouden. Ik heb het aan Martinus te danken dat ik dat op tijd inzag. Als dat niet was gebeurd – en het gebeurde alleen als gevolg van mijn eerder beschreven kennismaking met *Livets Bog* op zeer jeugdige leeftijd – zou ik later in mijn leven als eventuele dominee het risico hebben gelopen in een geestelijke catastrofe te raken.

Martinus bracht zijn boodschap tot de mensen langs vier wegen: door persoonlijk onderricht aan enkele mensen, met wie hij nauw bevriend raakte; door lezingen voor grote groepen; door het drukken en uitgeven van geschreven teksten en door het tekenen van symbolen, die gebruikt werden bij de lezingen of bij de genoemde teksten.

Ik behoor niet tot de naar verhouding weinige mensen, die persoonlijk door Martinus onderwezen werden. Maar ik maakte, zoals gezegd, op jeugdige leeftijd kennis met zijn literatuur en symbolen, en ik ging al vanaf 1937, toen hij 47 was, naar zijn lezingen.

Martinus had zijn eigen manier van spreken. Hij sprak zonder gebruikmaking van een manuscript. Als hij op het spreekgestoelte stond, keek hij uit over de aanwezigen en begon met de woorden: “Beste vrienden”. Daarmee was het contact gelegd, en onder ademloze stilte volgden alle aanwezigen zijn woorden. Hij schetste als inleiding het onderwerp waarover hij die keer wilde spreken, en begon het in heel zijn kosmische samenhang te belichten. Net zoals in *Livets Bog* (niet zozeer in de symboolboeken) was zijn stijl als spreker breedvoerig. Het onderwerp werd van vele kanten belicht. Dat zette een kettingreactie van gedachten in gang. Je merkte, dat Martinus met inspiratie sprak. Als hij van het onderwerp leek af te dwalen, keerde hij er naar terug door het van een andere kant te belichten, met daar tussendoor de heldere en scherpe formuleringen, die zich vastzetten in de geest van de toehoorders, niet op de laatste plaats als

Citaat

De enige zekere bescherming van het levende wezen tegen een negatief lotsverloop wordt nu precies geschapen door de bescherming, die het zelf alle andere levende wezens geeft.

(Livets Bog 7, § 2447)

leidraad voor die wijze van leven, die als enige de wereld kan verlossen: liefde voor alles en iedereen.

Voor de toehoorders die gevoel voor taal hadden, klonk in de tongval van Martinus het kernachtige vendelbodialect (Noord Jutsdialect, vert.) door. Ook de beelden, die Martinus – net zoals Jezus – vaak gebruikte, weerspiegelden de praktische ervaringen van het leven op het platteland: “Wie rogge zaait, oogst rogge en geen tarwe!” Een wezenlijk kenmerk van de wijze waarop Martinus sprak, was de zekerheid en autoriteit waarmee hij sprak. Hij sprak als iemand die verslag doet van wat hij zelf gezien heeft, en niet als iemand die door lezen kennis heeft verworven, of doorgeeft wat anderen verteld hebben, of die theorieën opstelt. Het ‘boek’ waarin hij gelezen had, was de natuur zelf. Hij wees zijn toehoorders er keer op keer op om van hun eigen ervaringen te leren, en om zelf vast te stellen dat het zo in elkaar zit als hij verteld had, met andere woorden: zelf onderzoeker van het leven te worden. Ik herinner me dat hij in een lezing tijdens de Spaanse burgeroorlog (1936-1939) begon met de woorden: “De natuur spreekt tot de mensen!” Dus de verschrikkingen van de burgeroorlog waren voor de mensen in Spanje de taal of boodschap van de natuur, van God, waar ze van moesten leren. We zullen allemaal moeten leren van de ervaringen in ons eigen leven, zowel de aangename als de onaangename, en Martinus wilde ons alleen maar een handje helpen om de taal van ons eigen leven te begrijpen. Ik heb vaak gedacht aan de beschrijving in het evangelie van Mattheüs over de verwondering van de mensensharen, toen zij de bergrede van Jezus hadden gehoord: “De scharen stonden versteld over zijn leer, want Hij leerde hen als gezaghebbende en niet als hun schriftgeleerden” (Matth. 7:28-29). De rede van de jonge, schijnbaar ongeletterde timmerman zo’n 1900 jaar geleden zou best van toepassing kunnen zijn op Martinus in de twintigste eeuw. De waarheden die Jezus in de bergrede verkondigde,

zijn kosmische analyses, die in hun scherpe formulering in het bewustzijn van de toehoorders zijn blijven hangen. Martinus heeft daar nu met zijn analyses de wetenschappelijke onderbouwing voor gegeven.

Dat Martinus met zijn zachtmoedigheid als geestelijk leider gezag of autoriteit bezat, als het zijn 'zaak' betrof, daarover bestaat geen twijfel. Gedurende de laatste jaren van zijn leven woonde ik herhaalde malen de verjaardagsfeesten bij die in Kopenhagen voor hem gehouden werden. Zo herinner ik me, dat Martinus, toen een vriendelijke gast tijdens zo'n feest voorstelde een lied te zingen, kort en met gezag verklaarde dat er niet gezongen zou worden. Hij hield er niet van zich te laten huldigen, en bijeenkomsten in verband met zijn zaak moesten niet het karakter van kerkdiensten hebben.

Bij het laatste verjaardagsfeest waar ik aanwezig was, kreeg ik de gelegenheid om afscheid van Martinus te nemen, hem te omarmen en hem met een kus op de wang te bedanken voor wat hij voor mij was gaan betekenen, en ik ben blij dat ik die kans heb gekregen. Zonder hem zou mijn leven niet hetzelfde geweest zijn.

**Internationale weken in Martinus Centrum Klint 2009
van zaterdag 25 juli tot zaterdag 8 augustus.
Reserveren vanaf medio november 2008**

Reserveren via telefoon 00 45 3834 6280
ma t/m do 13.00-16.00 uur, vrij 9.00-12.00 uur,
of e-mail: info@martinus.dk

